

PROBIJANJE USKIH GRILA

Evropska komisija: uska grla u prenosu električne energije u centralnoj i jugoistočnoj Evropi

Definisani ključni gasni projekti na području Energetske zajednice

Javne konsultacije o energetskeim Projektima od opšteg interesa

Šefčovič: Ove godine zakon o dekarbonizaciji sektora transporta

Potrebna je dodatna intervencija za formiranje mehanizama kapaciteta - PGE

Više pažnje integrisanim tržištima električne energije - DG Energy

IEA: Pet neophodnih klimatskih koraka do 2050.

Javne konsultacije o potencijalnim energetske Projektima od opšteg interesa

BRISSEL - Evropska komisija otvorila je 27. marta javne konsultacije o projektima energetske infrastrukture koji su bili dostavljeni ovom izvršnom telu Evropske unije kao potencijalni Projekti od opšteg interesa (PCI). Prvi PCI bili su izabrani 2013. godine, da bi lista posle toga bila dopunjena u 2015. Do kraja 2017. biće saopštena nova lista projekata koje će finansijski podržati EU, pa je Javna rasprava važan deo selekcionog procesa, saopšteno je iz Komisije.

Projekti koji budu izabrani za one od opšteg interesa EU imaće mogućnost realizacije sa ubrzanim odobravanjem planskih i drugih dozvola, zatim boljih regulatornih uslova, manjih administrativnih troškova zbog pojednostavljenog procesa procene uticaja na životnu sredinu, većeg učešća javnosti putem konsultacija i veće predvidivosti isplativosti za investitore.

Izabrani PCI će takođe moći da konkurišu za finansijsku podršku ukupne visine 5,35 milijardi evra iz Fonda povežimo Evropu (CEF) za period od 2014. do 2020.

ec.europa.eu

Šefčovič: Ove godine zakon o dekarbonizaciji sektora transporta

BRISSEL - „Legislativa namenjena modernizaciji, dekarbonizaciji i dodavanju energije našem sektoru transporta putem inovativnih tehnologija biće predstavljena ove godine“, rekao je potpredsednik Evropske komisije zadužen za

Evropski portal projekata ulaganja

BRISSEL - [Evropski portal projekata ulaganja](http://ec.europa.eu/eipp) (EIPP) Evropske komisije predstavlja platformu EU projekata sa kojima mogu da se upoznaju potencijalni ulagači u svetu, koji traže mogućnosti ulaganja u područjima kao što su energetska efikasnost, transport, obnovljivi izvori energije, širokopojasna infrastruktura i slično.

EIPP trenutno sadrži oko 150 projekata, a skoro trećina je iz oblasti obuhvaćene planom formiranja evropske Energetske unije. Portal je deo EU Investicionog plana za Evropu, čiji je cilj da privuče nove javne i privatne investicije u EU ekonomiju.

Srbija, otvoriti 15 do 30 hiljada novih radnih mesta“. ec.europa.eu

Potrebna je dodatna intervencija za formiranje mehanizama kapaciteta - PGE

BRISEL - Plan Evropske komisije da olakša funkcionisanje sistema uspostavljanja garantovane najviše i najniže cene na spot tržištu u vreme nestašica električne energije (scarcity pricing) kroz ukidanje regulisanja cena i plafona jeste dobar, ali nije dovoljan, smatra Boleslav Janovski, potpredsednik poljskog proizvođača električne energije PGE.

Više pažnje integrisanim tržištima električne energije - DG Energy

BRISEL - Evropska komisija svesno se odlučila da posveti više pažnje integrisanim kratkoročnim tržištima električne energije, rekao je čelnik Direktorata za energiju u EK (DG Energy), Dominik Ristori učesnicima prošlonedeljnog 3. EU Energetskog samita u Briselu.

„Ako želimo da nam sijalice i dalje gore, potrebna je dodatna intervencija u obliku mehanizama kapaciteta,“ rekao je on 28. marta u govoru na 3. EU Energetskom samitu.

Janovski je odbacio predlog Evropske komisije da ograniči šeme kapaciteta na elektrane koje emituju manje od 550 grama CO2 po kWh proizvedene električne energije - čime bi se praktično zabranila podrška novim elektranama na uglj, prenosi **EurActiv**. Prema njemu, EU bi, u cilju ostvarenja svojih klimatskih ciljeva, trebalo da se isključivo oslone na svoj sistem trgovanja dozvolama za emisije.

„Cene električne energije trebalo bi da reflektuju tačnu vrednost struje na svakom trenutku i mestu,“ rekao je on. Ristori je, istovremeno, priznao da je u ranijem planiranju bilo previda. „Mi smo u velikoj meri zapostavljali skladištenje - to je u prošlosti bila velika greška ... moramo da omogućimo razvoj realnog unutrašnjeg tržišta, posebno za baterije,“ rekao je Ristori. **EurActiv**

Populizam pretnja energetske tranziciji - čelnik kompanije Centrica

BRISEL - Transformacija oblasti energije neće se zaustaviti, ali politički i socijalni događaji su se urotili da taj proces otežaju,“ rekao je glavni izvršni direktor britanske multinacionalne energetske kompanije Centrica Ian Kon. „Efekat faktora uticaja snaga potražnje na tržištu već dve decenije trpi posledice 'faktora politike' motivisanog ciljevima smanjenja emisija ugljendioksida.

Ljudi kupuju vozila na električni pogon zbog njihovih tehničkih karakteristika, a ne zbog ugljendioksida. Tehnologija proizvodnje prirodnog gasa iz škriljaca otvara sve rasprostranjeniji proizvodni model, oduzimajući konkurentnost američkom uglju,“ rekao je on na jednom energetskom skupu prošle nedelje u Oksfordu.

Kon kaže da će tehnologija uticati na sam broj zaposlenih više nego što njih pokušava da zaštiti populizam - kao što su pokazali rezultati izvora u SAD, ili glasanje o izlasku Britanije iz EU: Međutim energetska tranzicija, predvođena snagom faktora potrošača je do te mere čvrsto u toku da ih ovi trendovi ne mogu zaustaviti," rekao je prvi čovek Centrice. *Natural Gas World*

Savet EU usvojio zakon o mehanizmu informisanja o energetskim ugovorima

BRISEL - Savet Evropske unije odobrio je (21. marta) uspostavljanje mehanizma preko koga će Brisel imati uvid u međuvladine energetske ugovore sa ne-EU zemljama pre nego što oni budu potpisani. Cilj ove mere je da se obezbedi da međuvladini ugovori (IGA) - u prvim predu poput onih o snabdevanju ruskim prirodnim gasom - budu u skladu sa EU energetskim zakonima, pojašnjava agencija Platts.

Zakonodavstvo će stupiti na snagu čim bude objavljeno u službenom listu EU, što se očekuje za kasnije u ovoj godini. Posle tri „trijaloga“ vođenih na kraju 2016., pronađen je kompromis oko sledeća četiri ključna pitanja:

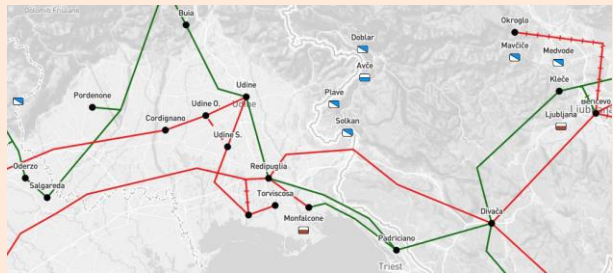
- definicija međuvladinog ugovora: dodavanje pojmova „međunarodnih organizacija“ i „tranzita“;
- obim ex ante procene IGA od strane Komisije pokrće prirodni gas i sirovu naftu sa standardnom klauzulom pregleda;
- ako odudara od mišljenja Komisije iz njene ex ante procene, država članica mora u pismenoj formi da objasni svoje razloge izvršnom telu EU;
- ne-obavezujući instrumenti: predmet dobrovoljnog ex post obaveštavanja.

Evropska komisija: Ovo su uska grla u prenosu električne energije u centralnoj i jugoistočnoj Evropi

BRISEL - Evropska komisija u [Studiji](#) o razvoju elektroenergetske infrastrukture u centralnoj i jugoistočnoj Evropi ukazuje na potrebu jačanja i razvoja prenosne mreže radi integrisanja obnovljive energije, obezbeđenja stabilnog snabdevanja i uklanjanja uskih grla u unutrašnjem tržištu električne energije.

Studija ukazuje na značaj implementacije 42 Projekta od opšteg interesa (od ukupno 08 i sektoru električne energije) za ove regione Evrope, posle čega je potrebno ojačati prekograničnu interkonektivnu infrastrukturu između nekoliko zemalja čime bi se obezbedila i efikasna trgovina strujom između tih regiona.

Komisija pri tom posebno ukazuje na sledeća uska grla koja bi trebalo ukloniti do 2030: Između Poljske i njenih suseda, između Češke republike i Slovačke, Austrije i Slovenije/Mađarske, Italije i Austrije, Italije i Balkana, između Hrvatske/Mađarske s jedne strane i Balkana/Rumunije s druge, kao i između Grčke i njenih severnih suseda.

Samo tri države članice na putu da ispune pariske dogovore

BRISEL – Samo tri evropske države su na putu da ostvare ciljeve iz Pariskog sporazuma, pokazuje istraživanje iz [zajedničke studije](#) koju su pripremile ekološke organizacije Transport i životna sredina (T&A) i Praćenje tržišta ugljendioksida. Studija je ispitala napredak svake od EU zemalja članica u primeni najvećeg klimatskog zakona ovog bloka Regulative o podeli napora (ESR). Na vrhu tabele je Švedska, čije visoke ocene se duguju planovima te države da ostvari mnogo veće smanjenje emisija CO2 kod kuće od 40% koje je predložila Komisija. Slede Nemačka i Francuska, jedine druge dve zemlje koje idu u pravcu ispunjenja pariskih ciljeva, pokazuje istraživanje. *EurActiv*

Evropa žali zbog odluke Trampa da naredi promeni Obamine klimatske politike

BRISEL, VAŠINGTON – Evropski komesar za klimatsku politiku i energiju, Migel Arijas Kanjete rekao je za Playboy da Brisel “žali zbog odluke SAD da vrati unazad glavnu polugu njene klimatske politike, Plana čiste energije.” „Kada je reč o klimi i globalnoj tranziciji ka čistoj energiji, tu ne može biti praznina, već samo pokretača ... Uprkos svih trenutnih geopolitičkih neizvesnosti, svet može da računa na Evropu kao globalnog lidera u borbi protiv klimatskih promena. Mi smo privrženi Parizu, branićemo Pariz i implementiraćemo Pariz,“ naglasio je on.

Uredba koju je prošle nedelje potpisao američki predsednik Donald Tramp tiče se emisije gasova iz elektrana i drugih ekoloških rešenja, koja - kako tvrdi Trampova administracija - koče ekonomski razvoj. Predsednik Tramp naredio je da se izmene pravila o smanjenju emisije štetnih gasova iz američkih termoelektrana. Kako tvrdi - tako će da otvori nova radna mesta.

“Nijedna regulativa ne preti da ugrozi naše rudare i radnike u energetskom sektoru i kompanije kao ova – to je napad na američku industriju”, obrazložio je Donald Tramp.

Obamina administracija planirala je da do 2030. godine smanji emisiju ugljen-dioksida za trećinu nivoa iz 2005. Trampova uredba takođe ukida pravila u vezi sa proizvodnjom uglja, nafte i gasa, ali i umanjuje ulogu klimatskih promena u drugim federalnim

propisima. Pre nje, Tramp je potpisao uredbu o preispitivanju strogih propisa Obamine administracije o standardima kada je reč o potrošnji goriva, prenosi *Glas Amerike*.

U predlogu budžeta, Tramp traži smanjivanje sredstava za sve federalne programe u vezi sa klimatskim promenama, kaže direktor za budžet Bele kuće Mik Malvejni. “Mislim da je predsednik bio prilično jasan u vezi sa klimatskim promenama – na to više nećemo trošiti sredstva. To je traćenje vašeg novca”.

Ipak, Trampova odluka je suprotna onome što govore naučnici, a američki “vrhovni sud je u tri odvojena postupka odlučio da Agencija za zaštitu životne sredine, prema Zakonu o čistom vazduhu ima autoritet i odgovornost da se bavi pretnjom od klimatskih promena”.

Pošto je predsednik ukinuo stara, moraće da budu napisana nova pravila, To čekaju i organizacije za zaštitu životne sredine, kako bi im se suprotstavile na sudu. Trampova uredba ipak ne znači povlačenje SAD iz Pariskog sporazuma o klimatskim promenama. Ali, stručnjaci upozoravaju – kako sada stvari stoje, malo je verovatno da će Amerika ispuniti ciljeve iz Pariskog sporazuma.

Globalne emisije CO2 mogu biti smanjene za 70% do 2050.

BRISSEL – Globalne emisije CO2 iz sektora proizvodnje i prerade energije mogu biti smanjene za 70% do 2050. i kompletno eliminisane do 2060. uz čisto pozitivne ekonomske efekte, pokazuju nova saznanja koja je pre desetak dana objavila IRENA - Međunarodna agencija za obnovljivu energiju. IRENA navodi da njena studija prezentuje slučaj u kome uvećani razvoj obnovljive energije i primene mera energetske efikasnosti u zemljama Grupe 20 i na globalnom nivou može da dovede do smanjenja emisija potrebnih da zadrže rast globalne temperature na ne iznad dva stepena celzijusa, sprečavajući tako najteže posledice klimatskih promena. Obnovljiva energija trenutno učestvuje sa 24% u proizvodnji električne energije u svetu i sa 16% u primarnom snabdevanju energijom. Da bi se postigla dekarbonizacija, u izveštaju se utvrđuje da bi do 2050. obnovljivi trebalo da daju 80% proizvedene električne energije u svetu i 65% od ukupnog snabdevanja primarnom energijom. **New Europe**

Home About IRENA Institutional Structure What We Do Media Publications Events

Decarbonising Global Energy System Possible, Would Create Economic Gains

Possible? World Create Economic Gains
Decarbonising Global Energy System

2016 a Record Year for Renewables

2016. – rekordna godina za obnovljivu energiju

ABU DABI – Svet je prošle godine video instaliranje novih kapaciteta obnovljive energije u visini 161 GW, saopštila je u četvrtak Međunarodna agencija za obnovljivu energiju – IRENA. Samo solarni izvori su u tome imali udeo od 71 GW, prenosi **CNBC**.

I delimično eliminisanje subvencija za fosilna goriva smanjuje emisije za 360 miliona tona

PARIZ, VAŠINGTON – Međunarodna agencija za energiju (IEA) ocenjuje da bi i delimično eliminisanje podsticaja sektoru proizvodnje fosilnih goriva do 2020. smanjilo emisije gasova efekta staklene bašte (GHG) za 360 miliona tona, što čini 12% smanjenja GHG potrebnih da zadrže rast globalne temperature na ispod 2 stepena Celzijusa. Referentni komitet Evropskog parlamenta u izveštaju o subvencijama fosilnim gorivima koji je pripremila Direkcija za energiju Evropske komisije, međutim, konstatuje nedostatak jasno definisanih ciljeva u ovoj oblasti u EU, kao i drugde u svetu.

Postoji osetan nesklad među državama oko definicije „podsticaja“, što tim zemljama daje više prostora da se ne smatraju prozvanim kada je ova regulativa u pitanju. Tri međunarodne organizacije, IEA, MMF i OECD, pokušale su da prikupe podatke o subvencijama fosilnim gorivima, uz korišćenje različitih metodologija.

IEA procenjuje da su podsticaji industriji proizvodnje fosilnih goriva u 2013. dostigli 548 milijardi dolara (5% ukupnog BDP-a 40 zemalja obuhvaćenih analizom). OECD procenjuje ukupnu podršku na 160 do 200 milijardi dolara godišnje (kod svojih članica). OECD vrednuje ukupne subvencije fosilnim gorivima u EU na 39 milijardi evra. U EU subvencije su u 2013. iznosile 603 evra po osobi. MMF smatra da su globalne (posle oporezivanja) subvencije dostigle dva biliona dolara u 2011.

Uprkos potencijalnih benefita koji mogu rezultirati usled uklanjanja subvencija fosilnim gorivima, vlade često oklevaju da preuzmu reforme, konstatuje se u izveštaju za Komitet Evropskog parlamenta za čovekovu okolinu.

Napredak u oblasti vetra i energije okeana u EU

BRISEL – Zajednički istraživački centar (JRC) objavio je prošle nedelje dve studije sa pregledom tržišta energije vetra i okeana, kao i tehnoloških trendova, pokazujući značajan napredak koji je u poslednjih nekoliko godina u ovoj oblasti ostvaren na području Evropske unije.

Najpre, Izveštaj o statusu okeanske energije, obrađuje napredak u tehnologiji energije talasa i plime u 2016., čiji su rezultati u EU kulminirali sa izgradnjom prvih ikada energetske farme na okeanu.

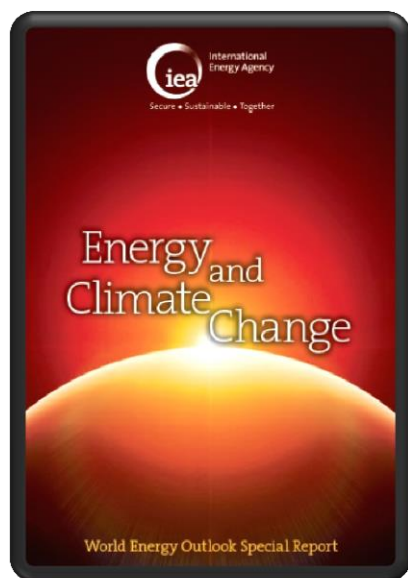
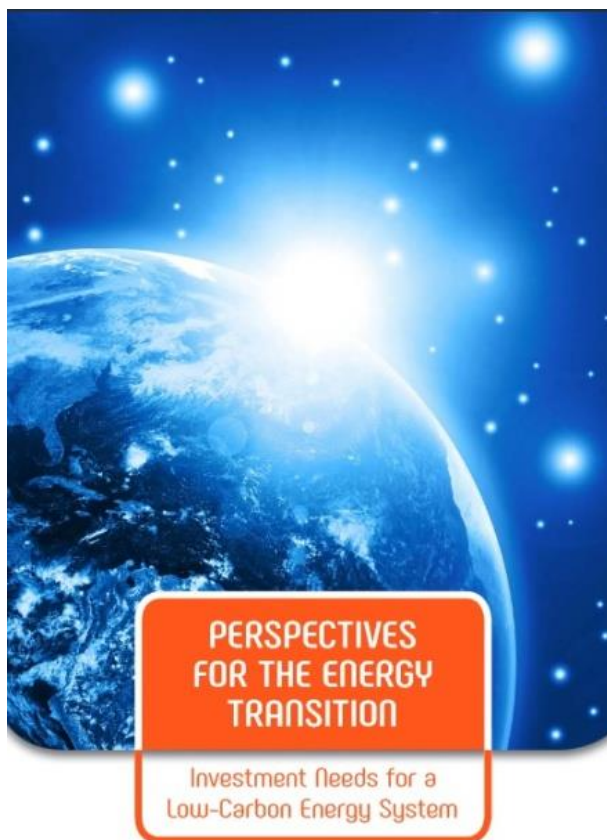

Drugo, Izveštaj o statusu energije vetra pokazuje da su globalni vetro-kapaciteti više nego udvostručeni, na 430 u 2015., u odnosu na situaciju od samo pet godina ranije. **New Europe**

IEA: Pet neophodnih klimatskih koraka do 2050.

PARIZ – Analiza Međunarodne agencije za energiju (IEA) o Perspektivama energetske tranzicije – Investicijama potrebnim za uspostavljanje nisko-karbonskog energetskeg sistema, konstatuje da za ostvarenje ovog klimatskog cilja potrebna duboka promena u sektorima proizvodnje i potrošnje energije do 2050:

- Blizu 95% proizvedene električne energije moralo bi da dođe iz čistih, prvenstveno obnovljivih izvora do tada, prema nekih trećine koliko je sada ;
- Sedam od svakih deset automobila moraće da budu na električni pogon, prema jedan od 100 koliko je danas;
- Ukupan postojeći sektor zgradarstva morao bi biti dograđen potrebnom opremom, dok bi intenzitet CO2 iz sektora industrije morao da padne ispod 80% u odnosu na današnje nivoe;
- Fosilna goriva, u prvom redu prirodni gas, biće i dalje potrebni u 2050., i zadovoljavaće 40% potreba za energijom, što je otprilike polovina današnjeg nivoa;
- Potrebne su investicije od 3,5 biliona dolara u sektoru energije u proseku svake godine do 2050., što je otprilike dva puta iznad sadašnjih nivoa ulaganja.

IEA – do 2050 potrebne godišnje investicije od 3.5 biliona dolara u energetski sektor

PARIZ - Studija Međunarodne agencije za energiju (IEA) o perspektivama energetske tranzicije utvrdila je da će godišnje, dok 2050. biti potrebne investicije od 3,5 biliona dolara godišnje u energetski sektor, kako bi se on prilagodio klimatskim ciljevima potrebnog udela nisko-karbonske ili čiste energije.

IEA doduše konstatuje da će u 2050. fosilna goriva, posebno prirodni gas, i dalje biti potrebna i zadovoljavati 40 odsto potreba za energijom. To je otprilike polovina od udela koji ova goriva imaju danas, zaključuje IEA.

Teško da će Gaspromova obećanja rešiti problem cena gasa za istočnoevropske kupce

LONDON - Obećanje Gasproma dato Evropskoj komisiji u sklopu nagodbe kojom bi trebalo da bude zaključena istraga koja se protiv ruskog gasnog kolosa vodi zbog navodne zloupotrebe pozicije monopolskog snabdevača jednom broju zemalja članica EU radi nametanja neopravdano visokih cena gasa neće brzo rešiti problem protočnosti i konkurentskih tarifa tim državama istočne Evrope, smatra jedan od vodećih eksperata za ova pitanja. „To je zbog činjenice da je snabdevanje u tim regionima premalo da bi se stvorila razlika,“ kaže Džonatan Štern, direktor za sektor istraživanja gasa u Oksfordskom institutu za energetske studije (OIES).

Gasprom je, pored ostalog, obećao Komisiji da će ubuduće uključiti češću reviziju cenovnih klauzula iz za naftu indeksiranih cena gasa u svojim dugoročnim ugovorima sa spornim članicama EU, što prema Šternu, neće brzo rešiti problem. On kaže da su, ionako, razvoj tržišta i liberalizacija doveli sporna istočna tržišta bila na svega oko četiri do pet godina od sticanja statusa cena na spotu. „Ukoliko ste (stvarni) spot, dobićete meru cena na čvorištu. Međutim, problem je što obično to ne možete postići bez borbe,“ dodao je Štern.

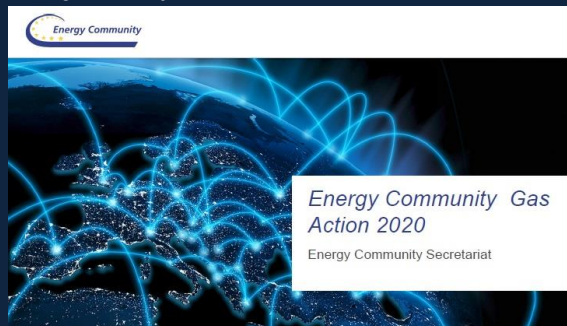
„Pitanje je do kog stepena će uticaj naftnog-indeksiranja na cene na spot tržištu biti erodiran. Ne očekujte velike promene u kratkom roku,“ smatra Dajvid Stoks, direktor konsultantske firme Timera Energy, a prenosi icis.com.

Gasprom uvećava izvoz gasa u Evropu

MOSKVA - Gasprom je uvećao obim snabdevanja Evrope prirodnim gasom u prvom kvartalu ove godine za 15% na godišnjem nivou, na 51 milijardu kubika, saopštila je u subotu kompanija. Posebno je poraslo snabdevanje Austrije, za bezmalo 68%, Nemačke za 20,3% i Francuske za 15% i Mađarske za 32%, prenosi **TASS**.

Ključni gasni projekti na području Energetske zajednice

BEČ – Akciona grupa za prirodni gas Energetske zajednice usvojila je 28. marta nacrt strategije o uspostavljanju funkcionalnih tržišta gasa na području EnZ i ubrzanja njene integracije sa pan-evropskim tržištem gasa. Strategija - Gasna akcija Energetske zajednice 2020. – koju je pripremio sekretarijat EnZ, ukazuje na pravne, tržišne i infrastrukturne mere sa ciljem prevazilaženja nedostataka u postojećem sistemu infrastrukturne povezanosti u regionu, kao i obezbeđenja veće protočnosti, konkurencije i diverzifikacije kao i sigurnosti snabdevanja u regionu Energetske zajednice.

Grupa se saglasila da se formiraju radne grupe sa ciljem praćenja implementacije pomenutih mera. Pre otpočinjanja aktivnosti na primeni strategije, članice grupe su pozvane da podnesu dodatne predloge i komentare u naredne dve nedelje.

Sekretarijat ukazuje na sledeće infrastrukturne projekte:

1. Zajednički projekat rasporeda razvoja za sve gasne projekte u Srbiji;
2. Interkonektor Srbija (Niš) – Bugarska – **Prioritet EnZ**;
3. Srbija (Vranje) - BJR Makedonija (Klečovce-Sopot);
4. Interkonektor Srbija (Futog) – Hrvatska;
5. Interkonektor Albanija – Kosovo* (Fier - Priština)
6. Interkonektor BiH – Hrvatska (Zagvozd – Posušje – Novi Travnik, sa ključnim ogradom do Mostara);
7. Interkonektor Grčka BJR Makedonija (Hamzali – Stojakovo);
8. Jonsko-jadranski gasovod - **Prioritet EnZ**